

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci navrhovatelky: **ministryně spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 424/16, Praha 2, proti kárně obviněnému soudci: **JUDr. O. H.**, soudce Obvodního soudu pro Prahu 2, se sídlem Francouzská 808/19, Praha 2, v řízení o návrhu na zahájení kárného řízení o kárné odpovědnosti soudce ze dne 5. 8. 2013, o námitce podjatosti předsedkyně kárného senátu JUDr. Ludmily Valentové ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 13 Kss 9/2013, vznesené kárně obviněným soudcem,

t a k t o :

Soudkyně Nejvyššího správního soudu JUDr. Ludmila Valentová **není vyloučena** z projednávání a rozhodování věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 13 Kss 9/2013.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Obsah námítky podjatosti a vyjádření dotčené předsedkyně senátu

[1] Návrhem na zahájení kárného řízení o kárné odpovědnosti soudce ze dne 5. 8. 2013 navrhovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozhodl, že jednání kárně obviněného soudce má znaky kárného provinění podle § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, a uložil kárně obviněnému soudci kárné opatření podle § 88 odst. 1 písm. d) téhož zákona, tedy odvolání z funkce soudce.

[2] Podáním ze dne 4. 11. 2013 kárně obviněný soudce ve smyslu § 8 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), vznesl námitku podjatosti předsedkyně kárného senátu JUDr. Ludmily Valentové.

[3] V námitce podjatosti kárně obviněný soudce poukázal na dřívější kárné řízení vedené pod sp. zn. 13 Kss 13/2011, kde vystupoval jako kárně obviněný soudce a senátu

rovněž předsedala JUDr. Valentová, a vyslovil přesvědčení, že způsobem, jakým tato soudkyně řízení vedla, dávala najevo nepřátelský vztah vůči jeho osobě. Ten se projevoval snahou neprovádět důkazy, které by mohly svědčit v jeho prospěch. Před vyhlášením rozsudku pak na chodbě jednala se zástupci ministra spravedlnosti jako navrhovatele v daném řízení, a to aniž by umožnila kárně obviněnému soudci být u toho přítomen. Při protokolaci jednání konaného dne 10. 5. 2012 byla některá tvrzení svědků upozadována a některé výpovědi překrouceny či zcela pomínuty.

[4] Podjatost předsedkyně senátu kárně obviněný soudce dále dovozuje z její snahy rozhodnout za každou cenu; v současné době jsou proti němu vedena dvě kárná řízení (sp. zn. 13 Kss 6/2013 a sp. zn. 13 Kss 9/2013), přičemž druhé z nich mělo být v souladu se zákonem přerušeno do vydání rozhodnutí v prvním, což se však nestalo. Z obsahu soudních písemností je patrné, že kárně obviněnému soudci jsou kladeny za vinu potíže s doručováním jeho osobě, které však byly způsobeny pochybením soudu, spočívajícím v uvedení nesprávného čísla popisného. Mimoto jsou mu stanovovány nepřiměřeně krátké lhůty, není brán ohled na jeho pracovní neschopnost a značně ztíženou pozici při obraně svých práv v kárném řízení. Podjatost soudkyně spatřuje rovněž v tom, že v minulosti byla členkou a zastávala funkce v Komunistické straně Československa.

[5] Ve vyjádření k námitce podjatosti ze dne 8. 11. 2013 předsedkyně kárného senátu JUDr. Ludmila Valentová konstatovala, že se ve věci necítí být podjatá. Uvedla, že s kárně obviněným soudcem přišla do úředního styku teprve při kárném řízení vedeném pod sp. zn. 13 Kss 13/2011; do té doby jej osobně neznala. Ke kárně obviněnému soudci či jeho právním věcem nemá žádný vztah. Rovněž její předrevoluční členství v Komunistické straně Československa nemá s řízeními žádnou souvislost; ohradila se proti tvrzení, že byla funkcionářkou strany. Zdůraznila, že ve věci vedené pod sp. zn. 13 Kss 13/2011 byly provedeny (toliko) důkazy potřebné k řádnému posouzení věci, přičemž kárně obviněný soudce zde byl zčásti uznán vinným, zčásti kárného obvinění zproštěn. Není si vědoma, že by před vyhlášením rozhodnutí mluvila na chodbě se zástupci navrhovatele. Vysvětlila, že v dosud neskončených věcech vedených pod sp. zn. 13 Kss 6/2013 a sp. zn. 13 Kss 9/2013 vyvstaly potíže s doručováním kárně obviněnému soudci, a soud proto požádal o spolupráci Policii České republiky. Ústní jednání ve věci sp. zn. 13 Kss 6/2013 bylo na žádost kárně obviněného soudce zrušeno a bylo vyhověno rovněž jeho žádosti o prodloužení lhůty k vyjádření. Přerušování řízení ve věci sp. zn. 13 Kss 9/2013 nebylo možné, a to nejméně do provedení potřebných procesních úkonů. Vzhledem k tomu, že kárně obviněný soudce s kárným soudem nekomunikoval, ani mu nesdělil svoji adresu pro doručování, byl v zájmu řádného průběhu řízení vyzván ke sdělení nové doručovací adresy pro případ změny pobytu s tím, že pokud by se vyhýbal převzetí soudních písemností, byl by kárný soud nucen přistoupit k uložení pořádkové pokuty.

II.

Posouzení námítky podjatosti

pokračování

[6] Předně je třeba poukázat na to, že proti kárně obviněnému soudci jsou vedena dvě neskončená kárná řízení, a sice pod sp. zn. 13 Kss 6/2013 a sp. zn. 13 Kss 9/2013. Projednávaná námitka podjatosti ze dne 4. 11. 2013 se týká obou řízení, přičemž však v nyní projednávané věci je námitka podjatosti předmětem posouzení výhradně ve vztahu k věci sp. zn. 13 Kss 9/2013. Řízení o námitce podjatosti ve věci sp. zn. 13 Kss 6/2013 je předmětem samostatného řízení, vedeného pod sp. zn. Nao 86/2013.

[7] Po posouzení námitky podjatosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že návrh na vyloučení předsedkyně kárného senátu JUDr. Ludmily Valentové z projednávání a rozhodnutí věci není důvodný.

[8] Podle § 8 odst. 1 věta první a třetí s. ř. s. *„soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.“*

[9] Poměr soudce k věci je ve smyslu citovaného ustanovení třeba chápat jako přímý zájem soudce na daném řízení, zejména na jeho výsledku. Vyloučen by byl rovněž soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům pak mohou vedle vztahů příbuzenských a obdobných vzniknout i tehdy, je-li vztah soudce k účastníkům, popř. jejich zástupcům nepřiměřeně přátelský či naopak zjevně nepřátelský. Rozhodnutí o vyloučení soudce představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci, přičemž příslušnost soudu i soudce stanoví zákon [čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (vyhlášena pod č. 2/1993 Sb., ve znění pozdějších ústavních předpisů)]. Soudce lze proto vyloučit z projednávání a rozhodnutí věci, která mu byla zákonným postupem přidělena, jen výjimečně a ze závažných důvodů, které soudci reálně brání v nezávislém, nestranném a spravedlivém rozhodování (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 – 16, všechna zde uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná z: <www.nssoud.cz>).

[10] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v případě řízení o návrhu na zahájení kárného řízení o kárné odpovědnosti kárně obviněného soudce není dán důvod pochybovat o nepodjatosti předsedkyně kárného senátu JUDr. Ludmily Valentové, a to se zřetelem k jejímu poměru ke kárně obviněnému soudci, jakož ani se zřetelem k jejímu poměru k věci.

[11] Kárně obviněný soudce spatřuje podjatost předsedkyně senátu především ve způsobu, jakým vedla kárné řízení 13 Kss 13/2011, kterého se účastnil jako kárně obviněný soudce.

[12] Nejvyšší správní soud poukazuje na výše citované ustanovení § 8 odst. 1 věta třetí s. ř. s., z něhož se podává, že důvodem k vyloučení soudce nemohou být okolnosti, které

spočívají v jeho rozhodování v jiných věcech. Důvodem k vyloučení předsedkyně senátu JUDr. Ludmily Valentové z projednávání a rozhodnutí věci vedené pod sp. zn. 13 Kss 9/2013 proto nemohou být okolnosti, které spočívají v jejím rozhodování, resp. vedení řízení v jiných věcech, mj. ve věci vedené pod sp. zn. 13 Kss 13/2011, v níž bylo vydáno rozhodnutí dne 10. 5. 2012.

[13] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že v nyní projednávané věci není žádným způsobem oprávněn přezkoumávat postup, jakým bylo prováděno dokazování či protokolace v řízení sp. zn. 13 Kss 13/2011. Pokud kárně obviněný soudce nesouhlasil s tehdejší postupem soudu, měl proti němu brojit v rámci daného řízení a za využití příslušných procesních institutů. Z námítky podjatosti přitom nevyplývá, zda tak kárně obviněný soudce učinil, popř. s jakým výsledkem. Pro vyloučení soudkyně Valentové není dostačující ani zmínka kárně obviněného soudce, že tato před vyhlášením rozsudku na chodbě jednala se zástupci navrhovatele, a to aniž by umožnila kárně obviněnému soudci být u toho přítomen. Toto tvrzení nelze než hodnotit jako zcela obecné a nekonkrétní; není z něj mj. patrné, za jakých okolností a po jakou dobu měla tato komunikace trvat, jakým způsobem mu měla být odeprána přítomnost u ní a z čeho kárně obviněný soudce dovozuje, že by tato komunikace měla zakládat důvod k vyloučení předsedkyně senátu z řízení v aktuálně projednávané věci. V této souvislosti je třeba dodat, že podjatost nemůže být dovozována sama o sobě z toho, že se soudce nevyhne komunikaci s účastníkem řízení před jednací síní, přičemž v dané věci nebylo ani postaveno najisto, zda k takové konverzaci vůbec došlo, když JUDr. Valentová ve vyjádření k námitce podjatosti uvedla, že si není vědoma, že by před vyhlášením rozhodnutí ve věci sp. zn. 13 Kss 13/2011 mluvila na chodbě budovy soudu se zástupci navrhovatele.

[14] Podjatost předsedkyně senátu kárně obviněný soudce dále dovozuje z jejího dalšího postupu v řízení vedeném pod sp. zn. 13 Kss 9/2013, v jehož rámci byla uplatněna nyní projednávaná námitka podjatosti (nepřerušila řízení, ačkoliv k tomu byl zákonný důvod, kladla mu za vinu potíže s doručováním písemností).

[15] Nejvyšší správní soud znovu odkazuje na § 8 odst. 1 věta třetí s. ř. s. a konstatuje, že důvodem k vyloučení soudce nemohou být ani okolnosti, které spočívají v jeho postupu v řízení o projednávané věci. Důvodem k vyloučení předsedkyně senátu JUDr. Ludmily Valentové z projednávání a rozhodnutí věci vedené pod sp. zn. 13 Kss 9/2013 proto nemohou být okolnosti, které spočívají v jejím postupu v řízení o této věci. Takovým důvodem zejména nemůže být právní posouzení splnění podmínek pro přerušování řízení s ohledem na jiné řízení vedené proti témuž kárně obviněnému soudci (tj. řízení sp. zn. 13 Kss 6/2013), a to zvláště za situace, kdy předsedkyně senátu ve vyjádření k námitce podjatosti vysvětlila, že takový postup nebyl možný již z toho důvodu, že bylo (nejprve) třeba provést příslušné procesní úkony. Důvodem podjatosti stejně tak nemůže být pohružka uložením pořádkové pokuty pro případ, že by se účastník řízení vyhýbal doručování soudních písemností, a to zvláště, pokud ze soudního spisu vyplývá, že se kárně obviněný soudce nezdržoval na adrese trvalého pobytu a měnil místo pobytu, aniž by o této skutečnosti soud řádně informoval; soud byl nucen ke zjištění místa jeho pobytu požádat o spolupráci Policii České republiky. Pokud je pak kárně obviněný soudce

pokračování

přesvědčen, že jsou mu v řízení stanovovány nepřiměřeně krátké lhůty k příslušným procesním úkonům, má možnost požádat o jejich prodloužení, přičemž z vyjádření předsedkyně senátu k námitce podjatosti se podává, že v řízení vedeném pod sp. zn. 13 Kss 6/2013 tuto možnost rovněž využil a jeho žádosti bylo vyhověno.

[16] Nejvyšší správní soud se neztotožnil ani s tvrzením, že podjatost předsedkyně senátu by měla být spatřována v jejím členství a zastávání funkcí v předrevoluční Komunistické straně Československa, přičemž předsedkyně senátu ve vyjádření k námitce podjatosti uvedla, že její předrevoluční členství v této straně nemá s řízení žádnou souvislost, a ohradila se proti tvrzení, že byla funkcionářkou strany. Kárně obviněný soudce své tvrzení žádným způsobem nekonkretizoval a ponechal je v rovině obecného tvrzení, které není způsobilé obsahového přezkumu. V této souvislosti lze poukázat na závěry usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2011, č. j. Nao 6/2011 – 208, podle nichž *„závěry vyslovenými Ústavním soudem v nálezu ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 517/10, ohledně možné podjatosti soudce z důvodu jeho bývalého členství v KSČ, není nijak dotčena povinnost účastníka řízení, který podjatost takového soudce namítá, uvést další konkrétní skutečnosti, pro něž má za to, že daný soudce je z projednávané věci vyloučen. Vliv členství soudce v KSČ na jeho nestrannost a nezávislost je třeba posuzovat nikoli paušálně, ale případ od případu, ve vztahu ke konkrétním okolnostem projednávané věci.“*

III. Závěr

[17] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že v projednávané věci nebyly naplněny podmínky § 8 odst. 1 s. ř. s., a podle § 8 odst. 5 s. ř. s. rozhodl tak, že soudkyně Nejvyššího správního soudu JUDr. Ludmila Valentová není vyloučena z projednávání a rozhodování věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 13 Kss 9/2013.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. listopadu 2013

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu